

105550

DELEGATION DE NORVÈGE

Genève den 14.mai 1949.

Nr. 4.

J. nr. 015725 UD.
F o r t r o l i g.
 1949

Herr Utenriksråd Skylstad,

Det Kgl. Utenriksdepartement, L. U. L.

O s l o .

19 MAY 1949

Kjære Skylstad,

Spørsmålet om anvendelsen av Genèvekonvensjonene i borgerkrig er etter min mening et overordentlig viktig spørsmål med særdeles alvorlige politiske sider. Og det er da også nu blitt tydelig på diplomatkonferansen. Der er nedsatt en spesialkomité, som skal forsøke å oppnå enighet om en formulering. Og innen denne spesialkomité er der opprettet et arbeidsutvalg bestående av minister Lamarle (Frankrike), ambassadør Hodgson (Australia), Assistant Legal adviser i State Department Yingling (U.S.A.), medlem av Forbundsdomstolen og president i underkomitéen Bolla (Sveits), og jeg. Når sovjetdelegaten ikke er kommet med, skyldes det at han ved voteringen i spesialkomitéen stemte mot enhver begrensning eller presisering i bestemmelsene om konvensjonenes anvendelse i borgerkrig. Når representanten for Storbritannia ikke er blitt med, skyldes det at Storbritannia stemte mot anvendelsen av konvensjonene overhodet i borgerkrig.

Drøftelsene i arbeidsutvalget har vært både politisk og retts teknisk interessante. Lamarle, som er den franske delegasjons chef, har vært i Paris og konferert med sin regjering om spørsmålet, siden han i et plenumsmöte fremsatte forslag om en definisjon av borgerkrigen, som både Bolla og jeg straks aksepterte som "base de discussion". Den franske regjering synes nu å være aldeles besatt av frykten for de fordeler anvendelsen av Genèvekonvensjonene i borgerkrig ville kunne ha for kommunistene under en kommunistreisning i Frankrike. Drøftelsene i arbeidsutvalget har ført til en lang oppregning av betingelser for anvendelsen av konvensjonene i borgerkrig. Der gjenstår uenighet om et vesentlig punkt: Yingling, Bolla og jeg mener at det vil være

- 2 -

ytterst betenkelig å gjøre plikten til å oppfylle konvensjonenes bestemmelser avhengig av at motparten faktisk retter sig efter bestemmelsene. Det må være tilstrekkelig, efter vår mening, at man krever erklæring om å være bundet. Gjør man reglene om krigens humanisering avhengig av at motparten faktisk i alle deler oppfyller bestemmelsene, åpner man døren på vid vegg for tilsidesettelse av konvensjonene under påskudd av motpartens rettsbrudd. På den annen side står i arbeidsgruppen først og fremst Lamarle, som truer med at Frankrike vil forkaste konvensjonene, hvis ikke resiprositetsbestemmelsen blir tatt inn. Yingling legger så stor vekt på at resiprositetsbestemmelsen utelates, at han mener at hele konvensjonsverket blir nytteløst i samme utstrekning som anvendelsen gjøres avhengig av faktisk resiprositet. - Jeg vet ennå ikke hva resultatet vil bli. Det kan nok hende at Frankrike får ganske stort følge, når det gjelder borgerkrigen og at resiprositetsreglen, når alt kommer til alt, må aksepteres.

Jeg har reist et spørsmål, som naturligvis er av vital betydning i forbindelse med borgerkrigsproblemet. Skal opprørernes kombattanter, som altså kommer inn under krigsfangekonvensjonen, være beskyttet ikke bare så lenge krigen varer, men også etterpå? Det er jo et kuriøst resultat om opprørerne, så lenge kampen pågår, skal være beskyttet av disse konvensjoner, men straks krigen er slutt skal kunne stilles opp mot muren og skytes en masse. Det må i all fall presiseres hva konvensjonenes mening her er. Jeg har som diskusjonsgrunnlag antydning et forslag om at anvendelsen av konvensjonene i borgerkrig ikke skal utelukke rettsforfølgning, når kampen er slutt, men at rettsforfølgning ikke skal skje for ene og alene å ha tatt del i kampen på opprørernes side. En slik bestemmelse skulle altså være bindende, uansett hvem som seirer i borgerkrigen. Og den vil ikke utelukke at rettsforfølgning skjer for almindelige forbrytelser, krigsforbrytelser, landsforrederi og ~~diverse~~ ^{ledende} virksomhet på opprørssiden.

En sak til vil jeg gjerne nevne. Jeg har i 3dje kommisjon overfor de forskjellige angelsaksiske delegasjoner, (særlig Storbritannias og Canadas), gjort gjeldende at under okkupasjon også de som driver illegal virksomhet, sabotører og spioner. må være beskyttet

